

32
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ' (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Οκτ. Βριγ 1969 - Οκτ. 1970
18-1-70 / 15-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) **ΚΕΡΑΜΟΤΗ**.....
(παλαιότερον ὄνομα : .....), 'Επαρχίας **ΝΑΞΟΥ**.....
Νομοῦ **ΚΥΚΛΑΔΩΝ**.....
2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **ΔΗΜΗΤΡ.**
ΜΑΝΩΛΑΣ..... ἐπάγγελμα **ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **ΚΕΡΑΜΟΤΗ - ΝΑΞΟΥ**.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. **6 μῆνες**.....
3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **ΣΙΔΕΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΩΝ**
β) **ΚΟΚΦΟΥΛΟΣ ΕΜΜΑΝ. ΓΙΑΝ.**
ἡλικία..... **69-70** γραμματικαὶ γνώσεις **Γ' Δημοτ. - Ε' Δημοτ.**
τόπος καταγωγῆς **α) ΚΕΡΑΜΟΤΗ -**
ΝΑΞΟΥ β) ΚΕΡΑΜΟΤΗ - ΝΑΞΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; **Βόσκησις. περιοχή διὰ βοσκήν καὶ**
αὐτὴν καὶ σποράν......
'Υπῆρχον αὗται χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; .....
2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Σε χωρίον......
3) 'Ο πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; **Ἄλλοι τὰ πρὶν κίβουνε μέχρις πωρῶν -**
οὐκ ἔτι παιδιὰ καὶ ἄλλοι δὲ δίδουνε
παρὰ τὴν πωρῶν.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρās, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Καὶ εἶναι οὐδ

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ... Δεν υπάρχουνε τεχνίτες .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με' ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Δεν υπάρχουνε μοναστηριακά .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εις εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... Οσοὶ δεν είχανε δουλειὰ πη-

γαίνανε πηγαίναν .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Σαν ἐργάτες .....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Στα κοινὰ χτήματα μὲ καπνὸν καὶ μὲ
τρεῖς ἄλλ. μὲ παράχωμα.

- 2) Πότε ἔχυνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἀπὸ τοῦ μύχου μὲ ἔδω.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .....

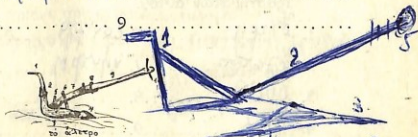
Πέριπου γὰρ 1955.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .....

Μόνον τοῦ δικίτερο ἔχον καὶ τὸ αἰρναμὲ
ἀπὸ τὰ γύρω χωρία.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. ὄχευον ..... 4. φτερό ..... 7. .... 10. ....
2. σελήρι ..... 5. ὀρθογώνιος ..... 8. ....
3. νῆ ..... 6. .... 9. ....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... Δὲν ὑπάρχουν ἐδῶ.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *λέκ. ὑπάρχῃ...*

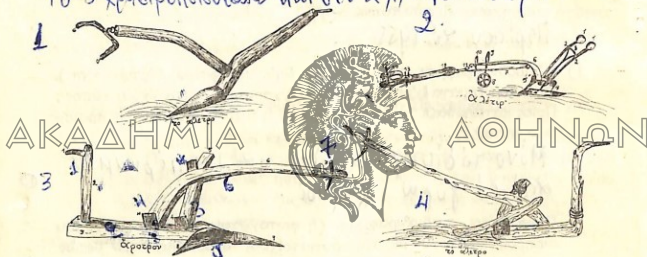
5) Μηχανή ὀλωνισμού ..... *λέκ. ὑπάρχειν.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

οὐρίσμενοι. ἦτανε ποί. τὰ γέκκωνε.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

Τὸ 3 χρησιμοποιοῦνται καὶ δὲν ἄλλαξε καθόσον.

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>ὄχημα</i>	6. <i>ἐνέτρο</i>	11. ....
2. <i>ἀνέτρο</i>	7. <i>νήντρο</i>	12. ....
3. <i>ὀπίσθη</i>	8.	13. ....
4. <i>ὀπίσθη</i>	9.	14. ....
5. <i>ὀπίσθη</i>	10.	15. ....

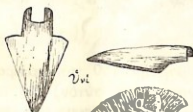
(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὁλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἐν.κ. ν.ι. ἔχουμε βάλει τὸν κάτω. Μόλις καλὸν -
καὶνέ βαλεμε ἀλλὰ καὶ φέχουμε τὸ παλὶό.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Καὶ τὸ εἶναι ἀχρησμένον (ἢ ὄχι).

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Ἀπὸ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Ζυγοφ.ρ.ι., ξυλοφ.κ., δριγ.κ., Πικρίνι, τρυπ.κ.ι.

πριόνι

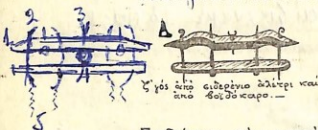

ἀρίδι

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄρτονον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Τεράστιοι* .....
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο* .....
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἀναγκαστικός* .....

Σχεδιάσατε την μορφήν του παλαιότερου και του σημερινού ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ^{1 Τμήμα} ^{2 Επιστήμης} ^{3 Κοινωνικών} ^{4 Επιστημών} ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατέ ιδιαιτέρως την μορφή των ζευλών του ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῖου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄρωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

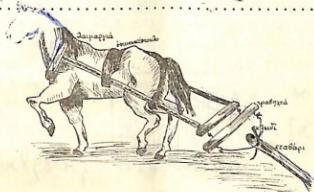
Ζητούμενα... ζύγινη

- 12) 'Από πότε γίνεται το ὄργανο δι' ἑνὸς ζώου ; And. 1956

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; . . . . .

Λυμφοίδα

Τὸ ὄνομα μὲ λυράκι εἰς λαμπρὸ τραβιχὰ σκουινὰ
ὡς πλάγια κι ἕνα τραβὰ λὶ σὺ ράχη καὶ ζύχινο

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας εἶναι ἰδιαιτέρα ἐξελικτικῆς.

0.1810 e "krax" y. 1880 1880 1880

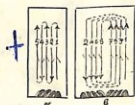
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλίγον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Με τὸν ζυγὸν καὶ τὸν ἀρότρον. Τὸ ζυγὸν εἶναι ὡς τὸ εὐλίγον. Τὸ ἀρότρον εἶναι ὡς τὸ εὐλίγον. Τὸ ζυγὸν εἶναι ὡς τὸ εὐλίγον. Τὸ ἀρότρον εἶναι ὡς τὸ εὐλίγον.*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. ....
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἡ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποῦν τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Σχοινί. ὡς τὸ 1.2.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐπειὶ ὅτι τὸ πρῶτον καὶ ἐξ ὧν καὶ ἐνέμεται...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας... Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, γράμμες, σιασιές, μεσοβάδες κ.λ.π.) ;

Με λωρίδας (σπορές)...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Με αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηται ἄροτρον ;

Στὴν ἀνωμαλὰ χωρία καὶ ἐν ὧν οὐκ ἔστι...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Στὰ ὅλα...

$\Sigma = 0$ გრადუსი, 670 ხუც, 670 ყრიფა.

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτριακῶν. Πόσα ὄργανα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργανα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Διο... Τὸ πρῶτο... μαρτυρεῖται... τὸ δεύτερον...
ἐνδρακίον... Στὰ πρῶτα βιβλία καὶ ἔπει-
τα ἐνδρακίον, τὸ ἐνδρακίον.

Το 1ο Κρητικό 67 Σύστημα 11 Γενικού
Συντάγματος, Φιλικό, Μαθητικό και Γενικό.

7-8... χέρια, μαί δένα, πολλές φορές γράνα και
... ..

4) Πόσα όργώματα γίνονται διά κάθε είδος καλλιέργειας (σίτου, κριθής, άραβοσίτου, ψυχανθών, κηπευτικών ειδών κλπ.) και κατά ποίαν έποχήν;..... 2-3 .....

Τό δίδυμ, καί ἐν αὐτῇ πύρρυνος καί
ἐκρηγίλας.

— 9 —

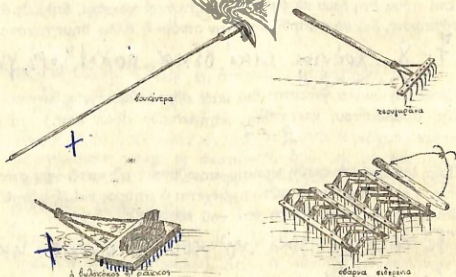
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἣ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ βουκέντρι ἢ μὲ καέντριν.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

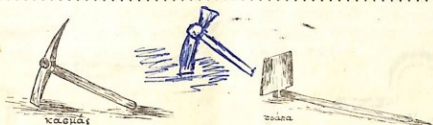
Τὰ διὰ βούκτρα, βουκέντρι, χρυσοφόρι.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Στοιμ. 2 φύλλ. (Μανραβίνιο)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

1-2. Χρήσεις.

- 7) Ποία χωράφια έκαλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

[illegible]

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... Δ. Ν. Χατζανέ

ἑλθὼν πρὸς ἡμᾶς. Τίς αὖτε βούλει γὰρ ζῆναι
 ἰσχυρῶς ὅτι ἔσται Χριστός.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεὶς (βραγιεῖς) καὶ ἄλλως. Τὸ σὺν βασιλ. καὶ ἐν τῇ βασιλ. βιβλ.

1946.6.6

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

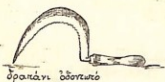
α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μὲ δρεπάνι τὸν ξύλον
τὸν μὲ κόψη, ξυρτίνικ. Τυράμε δόδια

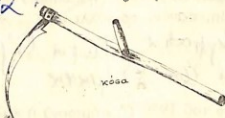

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

Μὲ δρέπανα

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

Μὲ κόψη

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Μὲ ξύλο, ἄλλομαξ. δρεπάνι.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *οἱ γέροντες* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Μετὰ τὸν 19ο αἰώνα. Τὸ θερίζειν* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *10-15, ποντεῖ, μαχαίρα, ἀφ' ἑνὸς* .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὰ χωράφια μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *Κεφάλια* .....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *οἱ ἴδιοι, εἰς ἀποθήκην διὰ χώματις, λευκοῦς καὶ κάνουν τὰ δεμάτια* .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *5 χερόβολα, κάνουνε μιά ἀρχή, καὶ μπαίνουνε ἕκαστον εἰς ἡ καὶ τὸν ἴδιον κατεύθυνσιν, ἕλληγ σταυρωτά* .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Αγκυλές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ; .....

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες θαλόναν

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογία). ....

Καθένας... εἰς... δικούτου χεῖμα με... ἢ
γυναῖκα... ντον...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Ἄμα... ἀνοιγε... αἰ χεῖρας... καὶ ἡ μέση... ἔα
δέναν με... με... μακτιχ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Δεκάρις..... θυμιατρία..... βύλη..... ἀντίρρα..... καὶ πέρι...

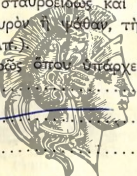
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τραγουδοῦσαν...

« Ζεῦ, βλάστη ἡ λυγρή » « Ὁ Φερσὸν ἡρῶν »
« Μὴ μάννα μὲ τέφ' ἀντιλάττει γαῖα » .....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

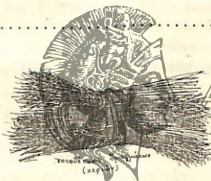
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἀξιομερῶν.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτισμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ θεριστής ἔδενε τὰ βελουοειδῆ (πρόβατα),
 μὲ τὸ ἴδιον τὸ σχοινίον... ἔφτιαχνε γερὰ
 ὡς σιδερέμιον ἀγκυρῆς.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Κοντὰ εἰς τὴν ὡς φέρει τὰ κίττα
 μὲ δερματιές.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....^{ἐν τῷ χωρῷ}
 ἀπὸ οὗχτις...^{ἐν τῷ χωρῷ}...^{Τὸ Μάρτυρ. (σχεδῶμα)}
 ν.κ.τ.ν. ^{Ἀνθρῶπο (Χειμῶνικιτ)}.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Μέθωσις γῆς

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

ὅχι

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μεταφορά στ' ἀλώνι μέλ' ὀν ἔμο .....

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .....

Θεμωνιά (κράνη) τὰ δεμάτια στ' .....

μέλα μέρα μαζεύονται .....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο πάλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

Πάντα στὸ ἀλώνι .....

.....

.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

Στὰ χ.μ.π.α.α. .....

.....

.....

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Συνίστην. Σπύρχανε εἰς ἑκάστη χωμάτ. Αὐτὴν μόλις
τέλειαν δὲ ἐν τῇ πύργῳ δὲ ἄλλῃ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; Σύν. ἀποθερισμοῦ
(τοῦ χῶμα) καὶ τελεῖται ἐν τῇ ἱ. Αὐτὴν.

- 7) Εἶδη ἄλωνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χῶματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) καὶ χωματάλωνο καὶ

πετράλωνο καὶ τὰ χῶματα με βουδὲς πινθῶναι ἴσα.
ἀποθερισμοῦ. Τῶρα καὶ πῶς με τὸ μείντω.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χῶματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

Με βουδὲς.

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

90. η. η. μ. α. ρ. οὔ. β. α. φ. ε.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δέν. ὑπῆρχε... ἀλωνίζοντα. ἀλλὰ τὰ βόσκειν.....
ἐλάμβανε δέν. κ. μέρη... ἡμεῖς ἀρχαί.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). **Καὶ τὰ οὖο**

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Δέν. ... ὑπῆρχε... ἀλωνίζοντα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

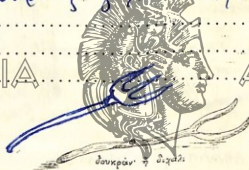
8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

ἀρχίζει 9-9.30. πάλι πρὸς 12.30. διακοπὴ
 τὴν ἐπομένην. ἀπὸ 12.30 ἕως 1.30. ἀπὸ 1.30 ἕως 2.30
 βαρὺ ἐργασία

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφῇ): .....

Φυλάρι. ἔξιστο διχάλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ; .....

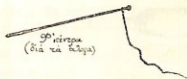
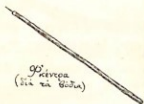
Μὲ διχάλι. ρίπτει.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ῥάβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ξύλινη βέρρα.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Ἀλωνία.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δὲν ἔχει ὄνομα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

Μὲ τὰ δικά τους μ. ζῶα καὶ τὰ παρὰ αὐτῶν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Μόνο μὲ τὸ μ. ζῶον τοῦ παρὰ αὐτῶν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

Στὸ ἀλώνι. Διὰ χρησιμοποιοῦνται.....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ ἐμποῦ δημητριακῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

... Δεῦ... ἐλέγοντο...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωναδικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Δεῦ... ὑπάρχει...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Δεῦ ὑπάρχει ὁνομασία... τὸ ἐργαλεῖον... ἐλέγεται
... δικριάνι... ὅπου... σελίδα 12

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

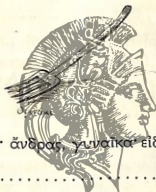
ἀπὸ τὸν καρπὸν, κάρφωνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ἐξενόμικρον. διὰ τὸ καὶ ἐχολοῦν καὶ ἔχει
χωρεῖν. καὶ ἔλκετο ἀπὸ τοῦ βελτεῖ.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

καὶ ἔχοντι ἔλκεται (ἀνέμις. ἔλ.)
ἐκ τοῦ ψιλοῦ ἔλκετο τοῦ ἔχοντι ἔλκεται ἔλκεται ἔλκεται
ἐλκεται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;

Ἄνδρες.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Κόνταχα. Τὰ χωρίζουμε μετὰ τοῦ κόντινου καὶ
μετὰ τοῦ κόντινου.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

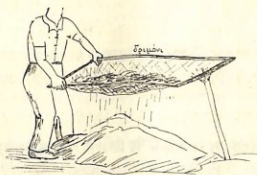
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Τό 4.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Με' κόβειν. με' διάφορ. τριπλ. καὶ με' νερίμονι. ἡ γῆρ. τοῦ κόβειν. ἔ. τοῦ νερίμονι. ἡ γῆρ. καὶ ὁ πᾶσι νεκρῶν.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργου.

Τὸ δωρεῶμα με' σφυρί καὶ τοῦ κτύπου. ἐνὰ θλάτῃ. πάλι με' ἡ σφυρί.

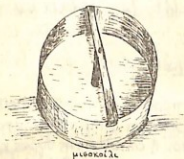
- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις οκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Οἱ δορυφόροι γίνονται ἐκ ὑδατος γιὰ τὴν ἀποθήκευ-
 σιν αὐτῶν... ὁ χωρητικὸς... Μετρίκιον Πινάκι... 8-10.
 ...τοῦ αὐτοῦ... γὰρ τὸ πινάκι.....

Πινάκι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγοφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Μετρίκιον Πινάκι... 2 Ησαν γυφτιάτικο μετρίκιον... 8.
 ...τοῦ αὐτοῦ... γιὰ τὸ μέγεθος... γὰρ τὸ μέγεθος... ἀποθήκευ-
 ...γιὰ τὸ αὐτό.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

Σε κισσὸν... ἐντὸς οἰκίας... ἀποθηκεύετο.
 ἢ ἐν τοῖς περικύβιντο παραρτήματι... γὰρ τὸ αὐτό... ἀποθηκεύετο.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαίθρον ; .....

Σ.Ε. ΡΙ.Ε.Θ.Ι.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ δλωνίσμα ; ....

Μετὰ τὸ δλωνίσμα μετὰ τὸ μέδουνο .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Μετὰ τὸν στάχυν τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ .....

Μετὰ τὸν στάχυν τὸ εἰκονοστάσιον .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον ἀγκλῶν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Μετὰ τὸν στάχυν τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ .....

Μετὰ τὸν στάχυν τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μόνον τὸν Κληδόνου καὶ τὸν Πάσχα .....

Εἰς ἀρχὴν .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Στὴν ἀρχὴν καὶ ἐν τῇ μέσῃ .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Δέν έχει ή ιδία ή ονομασία.....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;....

Ήτοι... Δέν υπάρχει ήρις μέν ο πρόωπος.....

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ;... Τά κλέβουν.

ήτοι τής κυλίκου, των κινδύπων.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά φέρουν μέ ήν ύψη.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπου διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, έορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

Γιάνοι να ψουν ή λίξη. Με την σάχη
ενέκουν εις θυμής.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδώντες... Γιάνοι... θυμίζονται
το μαχαίρι θυμίζον... τινόν.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ-ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

Τοῦ Μ.κ.γ. (ἐξέλιπον τὴν Πρωτομαγιάς) . . . .

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

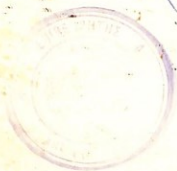

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1994-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κεραυρού Νο 5

Κεραυρού

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΠΟΡΑΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΜΕΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΣ ΚΕΡΑΜΕΤΗΝ ΝΑΞΟΥ.

— Τό φθινόπωρο πρὶν νὰ βρέξῃ παίει ὁ γιωργὸς καὶ περκαίνει τὰ
χόρτα, πού εἶναι σὺ χυροῦσι καὶ τὰ κλαδιά. Μαζεῖναι τοὶ πέτρες
καὶ δταν βρέξῃ παίει καὶ σπέρνῃ ἢ μὲ ἄξινη ἢ μὲ τὸ ἄλτρο.
(σύνεργον). Ἐδῶ τὰ χεῖματα εἶναι μικρὰ καὶ τὸ σούργημα τοῖ πρὸ
πολλὰς φορές τὸ χυλώνομε. Γύρω-γύρω θγάνομε μονάχα νεροχί-
ματα γιὰ νὰ μὴ σὺ πάρῃ ὁ πατακὸς ἔπειδὴ εἶναι ὀρενὸν ὁ χυρὸς.
Τὸ σπέρνῃ ἄρου τοῖ σπέρνομε τὸ ἄξινο καὶ μεγαλύνῃ καὶ καμιά
φορά σὺ ἔβα χεῖματα θγάνομε τ' ἄχρια χόρτα.

Τὸ σύνεργον πού δουλεύομε ἦταν ἀνέκαθεν Εὐρίνο, ἀλλὰ
τώρα χρησιμοποιοῦμε καὶ σιδερένιον.

~~ΔΑΚΑΔΑΙΜΙΑ~~ ~~ΔΑΚΑΔΑΙΜΙΑ~~ ~~ΔΑΚΑΔΑΙΜΙΑ~~ ~~ΔΑΚΑΔΑΙΜΙΑ~~ ~~ΔΑΚΑΔΑΙΜΙΑ~~
Ἐκεῖ πρὶν ἔχοντο βόδια καὶ τραβαῖον τὸ σύνεργον
ἀλλὰ τώρα οἱ περιβόητοι ἔχουσι καὶ τὰ μουλάρια καὶ πολλὰς
φορές καὶ τοὶ χαδάροι.

Ἄρου μεγαλύνῃ τὸ σπέρνῃ καὶ κτερινιάσῃ δηλ. σὺ ναυρὸ τοῦ θερινοῦ
πηγαίνομε περίπου σὺ ἔλκος τοῦ Ἰουνίου, δηλ. ἢ οἰνοχένεια καὶ ὁ
καθὼς βοῦδας ὅπως μπορῇ. Τὸ κύριο πρόβλημα εἶναι ὁ ἄνδρας, ὅπα-
σίρας. Ἐκεῖ ἀρχίζομε τὸ θέρημα ἀπ' τὸ ἄλτρο καὶ παίνομε τοὶ
λεκαριὲς πού εἶναι μιά-μιά φούχτα. Τοὶ λεκαριεῖς τοὶ παίνομε
χυροβολοὺ καὶ τὸ λείφομε χάρω. Κάθε αἶνετε χυροβολοὺ, λέγεσαι
μιά κρημνὴ.

Στὴν ὥραν τοῦ θερινοῦ γέμε διαίτερα τραγούδια ὅπως:

κ. Σουδαῖνα ἦσαν ἢ θυερεῖ
τ' ἀντρί καὶ τὸ Γεργάρι
ποῦρῶπον τὸ Σαλὴ-μπαλὴ.
τὸ νέο πορχημάρι ..... γτ.

Ταί τεραυτίδια αὐτά τὰ λίμν, ἔργως, ἔσαν τὸ εἶταρ, εἶναι μαχό.
Ἀνάχορ με τὴν δουρίαν, ἔσαν τέχνην, κατὰ τὸ τέλος τοῦ
δουρίου, ἀρχίζον τὸν ἀγωνισμό.

Φέρουμε τὰ ἀντάρτες εἰς ἀλόνι, καὶ κείνομε τὰ θεμνιά με
ταί κείνομα πρὸς τὸ μέσα μέρος. Ἡ θεμνιά εἶναι εἰρησυχία.
Φάτομε μὲν δουρίαν ἐπὶ ἀλόνι, ἀφ' οὗ πρῶτα τὸ κα-
ταρτίωνται καὶ τὸ ἀλόνι με δουρίαν, καὶ γὰρ γὰρ τοῖς
με ὅρται χρονοῦναι γὰρ τὸ ἀναμετρεῖν τὸν ἀέρα.

Μετ' ἴ' ἀλόνι δουρίουν καὶ πατοῦναι ἴσα ὅπως, βόδια, γοῦνται,
μουχταία. Ὁ ἀγωνισμὸς τὰ κείνα με τὸ δουρίαν, ἔμε βέρτα.

Κατόνιν τὰ λίμνι. Κείνομε εἶναι δουρίαν καὶ ἀλόνι κα-
χωρίοναι τὸ ὑπόλοιπο. Ἀλόνι μ' ἔνα σκοπὸν καὶ ἀρχίζον τὸ λίμνι-
μα. ἔτσι καταρτίεται τὸ ἀλόνι ἐπὶ τὸ μαρτό. Ἡ δουρία ἐπὶ
χωρὲς γίνεται με τὸ δουρίαν καὶ ἐπὶ τὸν μετὰ με τὸ δουρίαν καὶ ἐπὶ
κατόνιν με τὸ δουρίαν καὶ τὸ δουρίαν.

Κατόνιν εἰς μαρτόν γίνεται δουρίαν καὶ κείνομε εἶναι δουρίαν
ἐπὶ μέθῃ με τὸ δουρίαν. Ἀφ' οὗ κατὰ μέθῃ με τὸ δουρίαν τὸν
δουρίαν ἐπὶ τὸ δουρίαν γὰρ νὰ πᾶν ἐπὶ ἀποθήκῃ νὰ πᾶν ἐπὶ
μουχταία ἐπὶ ροῦ. Τ' ὅρται τὰ μαρτόν καὶ τὸ δουρίαν
μετ' αὐτὸν μετὰ τοῖς.

Πληροφόρησις: Γεώργιος Ἰωάν. Σιδερῆς.

ἔσαν 62. γεννηθὲς ἐξ Κεραμικῶν - Νάϊσον

Διακομὴ: Κεραμικῶν - Νάϊσον.

Συλλογῶς.

[Δημ. Δημ. Μανωλάς, Διδ/χὸς Κεραμικῶν - Νάϊσον.

Συλλογῶς ἀπὸ 18 Ἰανουαρίου. ~ 15 Φεβρουαρίου 1940.